

Брюксел, 28.1.2019 г.
COM(2019) 14 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
относно прилагането на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета относно организацията на извадково изследване на работната сила в Общността¹ са определени минималните стандарти за хармонизирано изготвяне на изследванията на работната сила в Европейския съюз (ЕС) и неговите държави членки.

В член 7 от Регламент (ЕО) № 577/98 се посочва, че:

На всеки три години, започвайки от 2000 г., Комисията представя на Парламента и на Съвета доклад за изпълнението на настоящия регламент. Този доклад оценява по-специално качеството на статистическите методи, предвидени от държавите членки за подобряване на резултатите или за облекчаване на процедурите на изследването.

Това е седмият доклад на Комисията до Парламента и Съвета; той обхваща периода 2015 — 2017 г. и е структуриран по следния начин.

- В **раздел 2** се прави преглед на изследването на работната сила в Европейския съюз и неговата роля в подкрепа на политиките на Европейския съюз.
- В **раздел 3** се разглежда как Регламент (ЕО) № 577/98 се прилага в държавите членки, страните кандидатки и страните от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ).
- Акцентът в **раздел 4** е поставен върху текущите инициативи, започнати от Европейската статистическа система² (ЕСС) с цел подобряване на качеството на изследването на работната сила.

2. ПРЕГЛЕД НА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА РАБОТНАТА СИЛА

2.1. Общо описание

Изследването на работната сила на Европейския съюз (наричано по-нататък „ИРС на ЕС“) е мащабно извадково изследване на населението в обикновените домакинства. С него се осигуряват тримесечни и годишни статистически данни за пазара на труда, заетостта и безработицата, както и за лицата извън пазара на труда. То също така включва многогодишна информация от ad hoc модули и предоставя данни за месечни прогнози за безработицата и коефициентите на безработица въз основа на установени модели.

¹ ОВ L 77, 14.3.1998 г., стр. 3.

² Съгласно член 4 от Регламент (ЕО) № 223/2009 относно европейската статистика (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164), ЕСС е партньорство между статистическия орган на Общността (който е Европейската комисия (Евростат) и националните статистически институти и другите национални органи, отговарящи във всяка държава членка за разработването, изготвянето и разпространението на европейски статистически данни.

Националните статистически институти (НСИ) на съответните страни отговарят за: съставяне на националните въпросници, изготвяне на извадката, провеждане на интервютата и изпращане на резултатите на Комисията (Евростат) в съответствие с обща схема за кодиране, установена в Регламент (ЕО) № 377/2008 на Комисията³.

Евростат отговаря за: наблюдение на прилагането на Регламент (ЕО) № 577/98; подпомагане на националните статистически институти; насърчаване на използването на хармонизирани понятия и методи; и разпространяване на съпоставими национални и европейски статистически данни за пазара на труда.

През 2017 г. размерът на извадката на ИРС на ЕС е бил около 1,3 милиона души (от които около 1,2 милиона от ЕС-28) на възраст 15 — 74 години. Извадките са изготвяни всяко тримесечие и са обхванали 34 участващи държави⁴. Поради това ИРС на ЕС е най-голямото изследване на домакинствата в Европа.

2.2. Значимост

ИРС на ЕС е най-големият източник на официални статистически данни за пазарите на труда в ЕС. Като цяло то включва над 100 променливи относно трудовия статус, характеристиките на заетостта, работното време, образованието и обучението. ИРС на ЕС се допълва също и от тематични годишни ad hoc модули⁵.

Основано на международни стандарти и определения⁶, ИРС на ЕС има значение отвъд пределите на Европейския съюз, като дава възможност ситуацията на европейския пазар на труда да се сравнява с тази в други региони или страни.

Данните от ИРС на ЕС са в основата на някои от ключовите инициативи в рамките на политиките на ЕС. Например ИРС на ЕС е един от основните източници на данни за наблюдение на напредъка на държавите членки съгласно насоките за заетостта по смисъла на: i) член 148 от Договора за функционирането на Европейския съюз⁷ (ДФЕС) и ii) стратегията за растеж на ЕС — „Европа 2020“. Трите показателя от ИРС на ЕС (коэффициент на заетост на лицата между 20 и 64 години, дял на лицата, които преждевременно са напуснали системата за образование и обучение, и брой на лицата на възраст между 30 и 34 години, които са завършили висше образование) се използват

³ Регламент (ЕО) № 377/2008 на Комисията от 25 април 2008 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета относно организацията на извадково изследване на работната сила в Общността по отношение на кодификацията, която ще се използва за предаване на данни от 2009 г. нататък и на използването на подизвадка за събиране на данни по структурните променливи и за определянето на референтните тримесечия (ОВ L 114, 26.4.2008 г., стр. 57).

⁴ Участващите страни са 28-те държави членки, Исландия, Норвегия, Швейцария, Черна гора, Бивша югославска република Македония и Турция.

⁵ През 2015 г. в ИРС на ЕС не бе включен нито един ad hoc модул. Ad-hoc модулът през 2016 г. бе *Младите хора на пазара на труда*. Ad-hoc модулът през 2017 г. бе *Самостоятелна заетост*.

⁶ По-специално ИРС на ЕС следва резолюциите и препоръките на Международните конференции на статистиците на труда, организирани от Международната организация на труда, вж. <http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/lang--en/index.htm> (само на английски, френски и испански език).

⁷ Вж. Решение 2014/322/ЕС на Съвета от 6 май 2014 година относно насоки за политиките за заетостта на държавите членки за 2014 година (ОВ L 165, 4.6.2014 г., стр. 49).

за проследяване на напредъка по две от петте водещи цели⁸ от стратегията „Европа 2020“. Много други показатели по ИРС се използват във връзка с рамката за съвместна оценка на стратегията „Европа 2020“.

За наблюдение на резултатите на държавите членки в рамките на двете измерения на Европейския стълб на социалните права се използват също и показатели въз основа на ИРС на ЕС. Тези измерения са *Равни възможности и достъп до пазара на труда* (включва образование, умения и обучение през целия живот, равенство между половете на пазара на труда и младите хора) и *Динамични пазари на труда и справедливи условия на труд* (включва структурата на работната сила и динамиката на пазара на труда)⁹.

Освен това редица показатели на пазара на труда на регионално равнище, съставляващи ИРС на ЕС (т.е. коефициентът на безработица сред младите хора и коефициентът на обща безработица), се използват за целите на разпределянето на средства в контекста на политиката на сближаване.

ИРС на ЕС предоставя също и показатели за Програмата за устойчиво развитие до 2030 година¹⁰. Три от целите в Програмата за устойчиво развитие обхващат показатели, произтичащи от ИРС на ЕС: качествено образование, равенство между половете и достоен труд и икономически растеж.

Месечният коефициент на безработица въз основа на ИРС на ЕС е важен краткосрочен икономически показател. Той е един от основните европейски икономически показатели¹¹ и се използва също за разработване на плаващи средни годишни стойности за коефициентите на безработица за таблицата с икономически и финансови показатели. Таблицата от своя страна се използва за установяване на макроикономически дисбаланси, както и на дисбаланси, свързани с конкурентоспособността¹². Чрез ИРС на ЕС се осигуряват данни за целите на националните сметки за заетите лица и работното време, както и за други области извън пазара на труда, например образованието.

Данните от ИРС на ЕС се използват широко както от генералните дирекции на Комисията, така и от европейските агенции. Eurofound по-специално използва данните за своя общ преглед на характеристиките на работната сила в Европа.

⁸ Водещи цели на стратегията „Европа 2020“:

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_headline_indicators.

⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators> (само на английски, френски и немски език).

¹⁰ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

¹¹ Основни европейски икономически показатели – статистически справочник, Евростат 2009, вж. <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-books/-/KS-81-08-398> (само на английски език).

¹² Таблицата с показатели във връзка с ПМД се използва за установяване на нови или продължаващи макроикономически дисбаланси в дадена страна. Това е част от годишна процедура, при която първата стъпка е изготвянето на доклад за механизма за предупреждение (AMR). Вж. Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

На последно място ИРС на ЕС е един от най-важните източници на статистически микроданни за изследователите в Европа. Голямата извадка позволява да се извършват проучвания на конкретни групи на пазара на труда. В широкия обхват на ИРС на ЕС попадат още различни променливи, в т.ч. демографски, регионални и образователни.

3. ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА РАБОТНАТА СИЛА

Настоящият раздел обхваща основно периода 2015 — 2017 г., но за да се подчертае напредъкът в сравнение с предишния доклад, по целесъобразност е представена и информация за изследването на работната сила за 2014 г.

3.1. Точност

Точността на статистическите резултати е степента, до която изчисленията или приблизителните оценки са близки до точните или действителните стойности, които се измерват чрез статистическите данни. По отношение на точността на приблизителните оценки се наблюдават два вида грешки — извадкови и неизвадкови. Извадковите грешки се дължат на факта, че се изследва само част от цялото население. Неизвадковите грешки са всички други грешки, които не са резултат от извадката (например грешки в обхвата, грешки при измерването, грешки при обработката и грешки поради липса на отговор).

Решаващ фактор по отношение на извадковите грешки е размерът на извадката. По-големите извадки подобряват точността на резултатите. В таблица 1 по-долу е представен размерът на извадката на лицата на възраст между 15 и 74 години, интервюирани всяко тримесечие във всяка участваща държава, в абсолютно изражение и спрямо цялото население в тази възрастова група. През 2017 г. процентът на извадката¹³ варира от 0,14 % (Обединеното кралство) до 1,46 % (Люксембург). Тримесечният размер на извадката е средно 1,3 милиона души за 2017 г., което представлява 0,29 % от цялото население на възраст между 15 и 74 години в 34-те участващи държави.

При официалните изследвания като ИРС на ЕС се използват случайни извадки. Това дава възможност да се представят количествено извадковите грешки посредством доверителни интервали. В таблица 2 по-долу са представени приблизителните оценки и 95 процентни доверителни интервали, достигнати за четирите основни показателя за заетост и безработица общо на равнище ЕС-28.

Тези интервали отразяват изискванията за точност, определени в Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета.

По отношение на неизвадковите грешки Евростат и участващите държави редовно наблюдават съответните източници на неизвадкови грешки, например липса на отговор. Участващите държави докладват ежегодно на Евростат за основните причини

¹³ Процентът на извадката се определя като съотношението на размера на извадката (броя на извадковите единици в извадката) към размера на населението (общия брой извадкови единици в целевото население).

за грешките, както и за методите, прилагани на национално ниво с цел тяхното намаляване. Обобщение на това наблюдение се публикува в ежегодния доклад за качеството на ИРС на ЕС¹⁴.

През 2017 г. участието в ИРС на ЕС е било задължително в 14 държави (Белгия, Германия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Малта, Австрия, Португалия, Словакия, Норвегия и Турция) и доброволно в останалите 20 държави. Процентът на липса на отговор обикновено е по-висок в държавите, в които участието в изследването е доброволно, в сравнение с тези, в които участието е задължително¹⁵.

¹⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/publications/quality-reporting> (само на английски език).

¹⁵ Липса на отговор означава, че не са събрани данни за единици от населението, определени за събиране на данни. Процентът на липса на отговор е съотношението между броя единици, за които не са събрани данни, спрямо общия брой единици, определени за събиране на данни.

Таблица 1: Размер на извадката и процент на населението на възраст между 15 и 74 години (среден тримесечен размер) в Европейското изследване на работната сила, 2017 г. и 2014 г.

Държава	Тримесечен размер на извадката (в хиляди) 2017 г.	Процент на извадката а 15 — 74 (%) 2017 г.	Процент на извадката а 15 — 74 (%) 2014 г.	Държава	Тримесечен размер на извадката (в хиляди) 2017 г.	Процент на извадката а 15 — 74 (%) 2017 г.	Процент на извадката а 15 — 74 (%) 2014 г.
ЕС-28	1 162	0,31	0,32	MT	5	1,44	1,54
BE	29	0,35	0,23	NL	75	0,59	0,69
BG	25	0,45	0,45	AT	34	0,52	0,54
CZ	41	0,50	0,53	PL	58	0,21	0,26
DK	21	0,49	0,59	PT	30	0,39	0,38
DE	142	0,23	0,20	RO	47	0,31	0,28
EE	5	0,56	0,49	SI	13	0,79	0,76
IE	27	0,77	1,12	SK	18	0,41	0,47
EL	45	0,56	0,55	FI	29	0,71	0,77
ES	119	0,34	0,36	SE	51	0,68	0,84
FR	94	0,20	0,19	UK	67	0,14	0,16
HR	6	0,20	0,21	IS	3	1,08	1,36
IT	105	0,23	0,24	NO	20	0,51	0,50
CY	8	1,22	1,27	CH	28	0,43	0,50
LV	8	0,53	0,56	ME	5	1,09	-
LT	12	0,57	0,75	MK	11	0,65	0,53
LU	7	1,46	0,65	TR	89	0,16	0,17
HU	43	0,58	0,32	ОБЩО	1 318	0,29	0,31

Таблица 2: Доверителен интервал от 95 % за основните показатели от ИРС за заетостта и безработицата за ЕС-28, 2017 г.

Брой заети лица (x1000)	Коефициент на заетост като процент от населението (%)	Брой безработни лица (x1000)	Коефициент на безработица като процент от работната сила (%)	Коефициент на безработица сред младите хора като процент от работната сила (%)
217 740 ± 311	72,1 ± 0,1	18 781 ± 145	7,9 ± 0,1	16,8 ± 0,3

Таблица 3: Участие и процент на липса на отговор в ИРС на ЕС по държави, 2017 г. и 2014 г.

Държава	Участие 2017 г.	Процент на липса на отговор (%) 2017 г.	Процент на липса на отговор (%) 2014 г.	Държава	Участие 2017 г.	Процент на липса на отговор (%) 2017 г.	Процент на липса на отговор (%) 2014 г.
BE	Задължително	17,4	27,8	MT	Задължително	24,8	23,7
BG	Доброволно	19,7	23,7	NL	Доброволно	48,4	42,7
CZ	Доброволно	21,2	20,6	AT	Задължително	3,4	5,7
DK	Доброволно	45,0	46,2	PL	Доброволно	38,7	31,5
DE	Задължително	3,8	2,3	PT	Задължително	16,1	14,8
EE	Доброволно	33,2	31,3	RO	Доброволно	12,7	9,5
IE	Доброволно	32,2	23,9	SI	Доброволно	20,1	21,3
EL	Задължително	25,4	24,6	SK	Задължително	18,0	11,0
ES	Задължително	13,1	15,2	FI	Доброволно	32,7	28,0
FR	Задължително	20,4	20,9	SE	Доброволно	43,4	35,7
HR	Доброволно	44,5	31,3	UK	Доброволно	50,7	39,8
IT	Задължително	14,9	11,8	IS	Доброволно	31,5	21,0
CY	Задължително	3,8	4,2	NO	Задължително	15,8	19,9
LV	Доброволно	35,4	35,7	CH	Доброволно	19,7	18,8
LT	Доброволно	22,3	19,6	ME	Доброволно	16,7	-
LU	Задължително	41,7	84,6	MK	Доброволно	11,9	24,6
HU	Доброволно	21,5	17,2	TR	Задължително	4,3	9,3

3.2. Актуалност и навременност

Актуалността на статистиката се определя като периода от време между момента, от който данните са налични, и момента на събитието или явлението, което те описват. За ИРС на ЕС този период зависи от: i) времето, от което държавите членки се нуждаят, за да проведат и обработят изследването и да изпратят резултатите на Евростат; и ii) времето, необходимо на Евростат да обработи, валидира и публикува резултатите.

В Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета се посочва, че държавите членки трябва да предадат данните на Евростат в рамките на 12 седмици от края на референтното тримесечие. Евростат валидира националните набори от данни, веднага щом бъдат получени. В таблица 4 е представено времето между края на референтното тримесечие и наличността на данните за ползвателите на Евростат за периода 2014 — 2017 г. През последните години за страните от ЕС-28 се наблюдава леко подобрене на актуалността на данните от ИРС на ЕС. През 2017 г. средният брой календарни дни, необходими за разпространение на данните за ЕС-28, е 75 дни в сравнение със 77 дни през 2014 г. Евростат планира да продължи да подобрява актуалността на разпространението на резултатите от ИРС на ЕС, като намали в бъдеще срока, в който данните трябва да се предоставят на Евростат.

Актуалността на данните от ИРС на ЕС е важна и за оценката на месечните коефициенти на безработица. Веднага след като се обработят от Евростат, националните данни се използват за изчисляване на коефициента на безработица за следващия месец. Месечният коефициент на безработица се публикува приблизително 30 дни след края на референтния месец.

Таблица 4: Наличност на данни от ИРС за ползвателите — актуалност, 2014 — 2017 г.

Брой календарни дни между края на референтния период и разпространението на национални данни от страна на Евростат (уебсайт)	Брой държави							
	2014 г.		2015 г.		2016 г.		2017 г.	
	Всички	ЕС-28	Всички	ЕС-28	Всички	ЕС-28	Всички	ЕС-28
<31	0	0	0	0	0	0	0	0
31 — 60	2	2	2	2	5	3	6	5
61 — 90	27	24	29	24	27	24	25	22
91+	4	2	2	2	1	1	2	1
Общо	33	28	33	28	33	28	33	28
Среден брой календарни дни	77	77	80	80	73	74	77	75

Навременността на статистиката се определя като периода от време между обявената дата за предоставяне на данните и действителната дата на предоставяне на данните. Евростат публикува планираните дати за предоставяне на данните за основните тримесечни и годишни показатели от ИРС на ЕС. През периода 2015 — 2017 г. са спазени всички обявени срокове за публикуване.

3.3. Достъпност и яснота

Евростат разпространява статистическите данни от ИРС на ЕС по няколко начина. Основният инструмент за разпространение е онлайн базата данни на Евростат, която предлага над 400 таблици с подробни данни от ИРС на ЕС (тримесечни, годишни, както и по домакинства и ad hoc модули). В специални раздели от уебсайта¹⁶ се публикуват и показателите за политиките, описани в параграф 2.2; таблиците в тези раздели обхващат само най-важните резултати от ИРС на ЕС. При поискване Евростат изготвя други комбинации от променливи от ИРС на ЕС под формата на таблици с данни, съобразени с изискванията на съответните ползватели.

Микроданните от ИРС на ЕС са изключително важни и от научна гледна точка. Все повече изследователи от университети, изследователски институти и национални статистически институти от цяла Европа и извън нея отправят искания за такива микроданни. Евростат предоставя микроданните безплатно от 2011 г. насам. Достъпът до тях се осигурява в съответствие с условията по Регламент (ЕО) № 557/2013 на Комисията¹⁷, за да се гарантира защитата на личните данни на участниците в изследването¹⁸. Файловете с данни, състоящи се от отделни записи, не съдържат директни идентификатори като имена, адреси или идентификационни номера. Освен това се прилагат и правила за анонимност.

Подробната документация (метаданни) се разпространява сред ползвателите по няколко начина. Общата информация се разпространява до широката общественост чрез раздела за ИРС на ЕС на уебсайта на Евростат. По-подробна информация може да бъде намерена в раздела „Statistics Explained“ на уебсайта¹⁹. Тази информация се актуализира редовно. Конкретна информация за съдържанието и качеството на статистическите данни се дава в две годишни публикации: методологическа публикация, в която се описват характеристиките на националните изследвания, и годишен доклад за качеството, в който се обобщават резултатите, постигнати чрез ИРС на ЕС²⁰. Освен това конкретни метаданни се прилагат към статистическите данни от ИРС на ЕС, разпространявани в онлайн базата данни на Евростат. От 2014 г. насам информацията от националните доклади за качество, изготвяни от всяка участваща държава, се публикува онлайн.

Държавите редовно въвеждат подобрения в методологията или процесите на своите ИРС. Ако тези подобрения водят до прекъсвания в данните от ИРС на ЕС, участващите национални статистически институти информират за това Евростат. Значителните

¹⁶ Пример за ЕС 2020: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators/europe-2020-strategy/headline-indicators-scoreboard> (само на английски, френски и немски език).

¹⁷ ОВ L 164, 18.6.2013 г.

¹⁸ Вж. Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

¹⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/overview> (само на английски, френски и немски език).

¹⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_labour_force_survey (само на английски език).

²⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/publications/quality-reporting> (само на английски език).

прекъсвания се документират в публикациите на Евростат²¹. Евростат публикува също и специален набор от данни, наречен „основни показатели в ИРС“, в който предишните динамични редове се коригират за прекъсвания, а евентуалните липсващи данни се попълват.

3.4. Съпоставимост

ИРС на ЕС се провежда при висока степен на хармонизация на понятията, определенията, класификациите и методологиите. В Регламент (ЕО) № 377/2008 се определя обща схема за кодиране, като по този начин се гарантира, че всички участващи държави използват едни и същи определения за променливите. Използват се общи класификации (например статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност (NACE) и международната стандартна класификация на длъжностите (ISCO), а когато тези класификации се преразглеждат, Евростат гарантира координираното им прилагане от страна на всички участващи държави. Освен това Евростат публикува обяснителни бележки, в които на националните статистически институти се предоставят подробни насоки относно начините за кодиране и прилагане на статистическите данни. В обяснителните бележки се поясняват и аргументите на Евростат за всяка от насоките. Методологичните въпроси се обсъждат в рамките на специализирана работна група, наречена Работна група по статистика на пазара на труда. Тази група насърчава обмяната на опит и общи практики сред всички участващи държави.

За да се гарантира, че оценката на безработицата е хармонизирана във всички участващи държави, в Регламент (ЕО) № 1897/2000 на Комисията²² е формулирана оперативна дефиниция за безработицата. В същия регламент са определени и принципите, които да се следват при формулиране на въпросите за трудовия статус в изследването. Дефиницията за безработицата съответства на стандартите на Международната организация на труда (МОТ), приети на 13-ата и 14-ата Международна конференция на статистиците по труда²³. Това гарантира, че статистиката в ИРС на ЕС е съпоставима с тази на други държави, особено на другите членки на ОИСР.

3.5. Съгласуваност

Съгласуваността между приблизителните оценки за населението въз основа на ИРС на ЕС и данните от демографската статистика е важно условие за цялостното качество. Чрез извадково изследване резултатите от ИРС на ЕС се изчисляват въз основа на

²¹ Документацията за прекъсванията в динамичните редове в ИРС на ЕС е достъпна (само на английски език) на: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_labour_force_survey (Глава 1).

²² Регламент (ЕО) № 1897/2000 на Комисията от 7 септември 2000 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета относно организацията на извадково изследване на работната сила в Общността във връзка с оперативната дефиниция за безработица (ОВ L 228, 8.9.2000 г., стр. 18).

²³ <http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/lang--en/index.htm>
Използването на дефинициите за заетост и безработица, приети наскоро от МОТ на 19-ата Международна конференция на статистиците по труда, е описано в глава 4 (само на английски, френски и испански език).

отговорите на част от населението. След това отговорите се съотнасят към цялото население. Данните за цялото население се основават на най-добрите налични приблизителни оценки в дадения момент (в разбивка по пол и възрастови групи с цел подобряване на точността на процедурата). По принцип съотнасянето гарантира съгласуваност между ИРС на ЕС и демографската статистика. Въпреки това при изключителни обстоятелства могат да възникнат различия. Например на всеки 10 години има резултати от ново преброяване на населението. Ако данните от дадено ново преброяване са различни от предишните приблизителни оценки за населението, може да се наложи преразглеждане на предишни динамични редове. В такъв случай политиката за преразглеждане на демографската статистика и ИРС на ЕС може да се различават по отношение на продължителността и графика поради липсата на подробна информация за населението за десетте години между преброяванията.

Повечето от държавите, участващи в ИРС на ЕС, са извършили преброяване на населението през 2011 г. Новите резултати от преброяването често водят до нови тегловни коефициенти на ИРС, нови рамки и/или структура на извадките. Всички НСИ в държавите, в които са извършени преброявания през 2011 г., са проверили и преразгледали при необходимост тегловните коефициенти на ИРС, за да отразят новите приблизителни оценки за населението, включително повторно претегляне на предишни динамични редове назад поне до 2010 г.

Що се отнася до съгласуваността на приблизителните оценки на безработицата, много държави публикуват също и статистика за броя на лицата, регистрирани в бюрата по труда и търсещи работа. Данните за безработицата в ИРС и броят на регистрираните лица, които търсят работа, се различават поради различния характер на събираните данни. Докато ИРС на ЕС използва хармонизирана методология за изследване на домакинствата във връзка с тяхната трудова заетост и готовността им за работа, административните документи на бюрата по труда съдържат пълен списък на лицата, които са регистрирани и отговарят на условията за помощи за безработни. Тъй като критериите за регистриране зависят от националните социални политики, статистиката за регистрираните лица, търсещи работа, не е сравнима нито в различните държави, нито във времето.

Друга област, в която статистическата съгласуваност е важна, е сравняването на оценките на заетостта, получени от ИРС и от националните сметки, тъй като приблизителните оценки не са непременно еднакви. Това се дължи на различия както в методологиите (понятията и обхващането на населението не са идентични), така и на различните процедури по съставяне. Националните сметки се съставят посредством сравняване и съчетаване на всички налични източници на данни в държавата, като се взема най-доброто от всеки източник с цел постигане на изчерпателни резултати. В националните сметки се търси също и съгласуваност между заетостта и производството (брутен вътрешен продукт, БВП). ИРС е един от източниците на данни в този процес. Другите източници на данни в процеса обхващат изследванията на стопанската дейност, регистрите за заетостта или социалната сигурност. Работната група по статистика на пазара на труда има за задача да постигне съгласуваност между

ИРС и националните сметки. Евростат оценява разликите между двете приблизителни оценки, а редица национални статистически институти анализират причините и размера на разликите. В някои случаи НСИ публикуват таблици за преобразуване между двата набора от данни.

При сравнение на ИРС с националните сметки може да се каже, че ИРС е по-подходящо за измерване на участието в пазара на труда (заетост и безработица) или за анализ на ситуацията на конкретни социално-икономически групи от населението (например по възраст, пол или образование). Данните от националните сметки са по-подходящи за сравняване на приблизителните оценки на заетостта с обобщени мерки за производството и доходите на макроравнище.

4. ИНИЦИАТИВИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА РАБОТНАТА СИЛА

4.1. ИРС като част от модернизирана система за социална статистика

Въз основа на съобщението на Комисията относно метода за изготвяне на статистическата информация на ЕС: визия за следващото десетилетие²⁴, Комисията прие на 26 август 2016 г. предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на обща рамка за европейските статистически данни за лицата и домакинствата, основани на индивидуални данни, събрани чрез извадки (рамков регламент за интегрираната европейска социална статистика (ИЕСС)²⁵.

Тази инициатива има за цел да модернизира европейската социална статистика. Действително, предложеният рамков регламент ще увеличи съпоставимостта и съгласуваността на европейската социална статистика чрез обединяване на седем съществуващи изследвания на домакинствата, които се провеждат в момента в ЕС, и хармонизиране на дефинициите, понятията и променливите, които са общи за две или повече изследвания. По този начин ще се улесни съвместният анализ на социалните явления. Първото събиране на данни по предложения рамков регламент се очаква през 2021 г.

Като едно от изследванията на домакинствата, обхванати от рамковия регламент за ИЕСС, ИРС на ЕС е в процес на модернизиране с цел привеждане в съответствие с рамковия регламент. Тази модернизация ще приведе ИРС на ЕС в съответствие с резолюцията на 19-та Международна конференция на статистиците на труда, приета през октомври 2013 г., за по-ограничен обхват за заетостта и по-точни критерии за родителския отпуск и сезонната работа. Модернизацията ще подобри също и приложимостта на ИРС при: i) анализа на миграцията и ii) съпоставянето на информацията относно работното време и месечната заплата по основно трудово взаимоотношение. Освен това модернизацията на ИРС на ЕС ще доведе до по-добро обхващане на: i) заетостта (зависима самостоятелна заетост), ii) общата здравна информация (за сравнение на ситуацията на пазара на труда на хората с увреждания с

²⁴ COM(2009) 404, 10 август 2009 г.

²⁵ COM(2016) 551.

тази на общото целево население) и iii) участието в образованието и обучението (с продължителност най-малко 12 месеца).

Освен това преразглеждането на ИРС на ЕС включва подобрена актуалност при предаване на данните на Евростат, както и преглед на изискванията към точността и допълнителни методологични подобрения.

4.2. Разширяване на ИРС на ЕС върху други страни кандидатки

Понастоящем в ИРС на ЕС участват 34 държави (28 държави — членки на ЕС, 3 страни кандидатки и 3 страни от ЕАСТ). Това означава, че те изпращат данни на Евростат в съответствие с Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета и че техните данни се разпространяват редовно от Евростат. Включените страни кандидатки са Черна гора, бившата югославска република Македония и Турция. Евростат работи в тясно сътрудничество със статистическите служби от други страни кандидатки, за да им помогне да постигнат напредък по спазването на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета относно съдържанието и качеството на изследването. Сърбия и Албания вече са започнали да изпращат данни от ИРС на Евростат. След като техните национални изследвания отговорят на изискванията на европейските регламенти, данните им също ще бъдат разпространявани от Евростат.

4.3. Разработване на нови статистически продукти

Статистика, която предава динамиката на пазара на труда

Промените в трудовия статус на отделните хора представляват голям интерес, тъй като те осигуряват допълнителна информация за общото положение на пазара на труда, включително и за неговата гъвкавост или устойчивост. Чрез тези промени се предоставя също и информация за положението на конкретни групи хора. Например данните за динамиката на пазара на труда позволяват да се анализира колко хора са загубили или са намерили работа за определен период от време и какви са тези хора. По този начин може да се идентифицират групи, които имат по-добри шансове да намерят работа, или уязвими групи, изложени на риск да станат безработни или да останат такива.

През 2015 г. за първи път бяха публикувани тримесечни анализи на пазара на труда, показващи движенията между заетост, безработица и икономическа неактивност. Допълнителни резултати, съдържащи разбивка на тези движения по възрастова група, пол, продължителност на безработицата или преход от едно работно място към друго, се публикуват от 2017 г. като експериментални статистически данни.

Понастоящем Евростат и националните статистически институти работят по разработването на методология за оценка на годишните промени на пазара на труда, преодолявайки предизвикателствата, породени както от високите нива на съкращения (намаляване на размера на извадката в интервютата), така и от демографските изменения във времето.

Разширяване и подготовка на основните показатели на ИРС на ЕС за бъдещата правна рамка

Основните показатели от ИРС са набор от най-важните резултати от ИРС на ЕС, които се разпространяват в онлайн базата данни на Евростат. С тях се цели ползвателите да получават сезонно коригирани динамични редове на най-важните показатели, описващи пазара на труда (например равнища на заетост, безработица и активност). Тези ключови показатели бяха оптимизирани във времето и освен това са разширени с цел включване на показатели, обхващащи групи като NEET (млади хора, неангажирани с трудова дейност, образование или обучение).

Евростат и работната група по статистика на пазара на труда са разработили стратегия за преодоляване на прекъсванията в динамичните редове, породени от влизането в сила на новия рамков регламент. Тази стратегия ще осигури публикуването на динамични редове на основните показатели без прекъсване. Тя изисква дублиране на данните, чрез което Евростат ще може — успоредно с националното разпространение, да извлича предишни динамични редове, приведени в съответствия с новото ИРС. Поради: i) големите различия в подходите, използвани от държавите за извличане на информация за прекъсванията в динамичните редове, и ii) големия брой показатели, които трябва да бъдат получени въз основа на сравнително ограничена информация, Евростат вече работи по всички етапи на изпълнение на този проект.

Допълнителна информация за точността на резултатите от ИРС на ЕС

Изследванията, като ИРС на ЕС например, осигуряват приблизителни оценки за показатели за целево население въз основа на избрана на случаен принцип извадка от това население. Тъй като е избрана само една подгрупа от целевото население, важно е заедно с приблизителната оценка да се предостави и информация за точността на оценката (вж. параграф 3.1). Такива показатели за качеството са под формата на стандартни грешки или доверителни интервали.

Евростат и държавите членки изготвят вариация на годишните нетни промени за подгрупа от 23 показателя с висока значимост на политиките (както е описано в параграф 2.2). Така, когато разпространяват и анализират тези индикатори на ИРС на ЕС за целите на различни политики, ползвателите ще могат да допълват информацията за промените на показателите между две последователни години с информация за статистическата значимост на тези промени в показателите.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията наблюдава спазването на Регламент (ЕО) № 577/98 от всяка държава членка. Комисията счита, че ИРС на ЕС се извършва изключително добре, тъй като държавите членки изцяло или почти изцяло спазват въпросното европейско законодателство. Нерешените въпроси се обсъждат с държавите членки и, ако е необходимо, съвместно се съставят планове за действие. Общото качество на ИРС на ЕС е добро.

В рамките на Европейската статистическа система се полагат усилия за непрекъснато подобрене на процесите и методите във връзка с ИРС на ЕС. Тези усилия запазват своята динамика въпреки трудните условия, оскъдните ресурси и големите бюджетни съкращения. В ход са непрекъснати подобрения на ИРС на ЕС — било като част от процеса на модернизация на социалната статистика или като отделни проекти във връзка с ИРС на ЕС, с цел адаптиране към промените в нуждите на ползвателите и новите предизвикателства (например повишени изисквания за своевременност, приблизителни оценки на годишните преходи на пазара на труда). Усилията в това направление ще продължат и през следващите години.